

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup 1

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi / 1
Titulació	Màster Universitari de Psicologia General Sanitària
Crèdits	4
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Francesc Xavier Bornas Agusti xavier.bornas@uib.cat	09:00	12:00	Dimarts	17/09/2019	17/12/2019	014/IUNICS
	16:00	18:00	Dimecres	05/02/2020	13/05/2020	014/IUNICS
Miquel Rafel Tortella Feliu miquel.tortella@uib.cat	11:30	12:30	Dimecres	02/09/2019	31/07/2020	despatx 011 / Institut Universitaris

Contextualització

L'assignatura pertany al mòdul específic "Avaluació i diagnòstic en Psicologia de la Salut" i s'imparteix en el primer semestre del primer any del màster. El professor responsable de l'assignatura és en Miquel Tortella-Feliu. El professor Xavier Bornas hi imparteix el tema 2.

Més enllà dels continguts que vénen marcats per la memòria verificada del màster, les qüestions que es tractaran en aquesta assignatura també estan condicionades per d'altres factors contextuais com són el bagatge formatiu previ dels alumnes, els continguts que sabem que ja s'imparteixen a d'altres matèries i d'altres que no reben atenció detallada a la resta d'assignatures. Per això, es prioritzaran els continguts que tenen a veure amb els principals objectius i procediments d'avaluació per a trastorns psicopatològics, preferentment en adults, l'avaluació i el diagnòstic en el procés de derivació de tractament i l'entrenament en l'entrevista clínica, com a tècnica bàsica d'identificació de problemes, obtenció d'informació inicial i contrast inicial d'hipòtesis.

Els continguts de l'assignatura s'articularen de forma preferent a l'entorn dels objectius bàsics de l'avaluació a psicologia clínica i no tant en els coneixements bàsics sobre mètodes i tècniques dels quals ja es dona per fet que se'n tenen els necessaris, adquirits durant el grau o la llicenciatura.

S'han programat 13 sessions presencials (dilluns de 9 a 12 hores) entre el 23 de setembre de 2019 i el 16 de desembre de 2019.

Requisits

Guia docent

No hi ha requisits formals previs més enllà dels marcats com a generals per a l'accés al màster. De tota manera, sí que és requisit d'obligat compliment l'assistència a les sessions presencials. Hi ha d'haver un mínim de 80% d'assistències completes (tota la sessió), llevat dels casos en què hi concorren algun dels motius de força major establerts a la legislació. **L'incompliment d'aquest requisit portarà a la qualificació de Suspens 4 malgrat que la qualificació assolida a la resta d'activitats d'avaluació sigui major.**

AVISO. La asignatura se imparte en catalán. WARNING. The course will be taught in Catalan.

Recomanables

Coneixements suficients d'anglès per llegir sense problemes textos científicotècnics.

Competències

Específiques

- * CE3. Mostrar habilitats de comunicació interpersonal i de maneig de les emocions que sigui adequades per a una interacció efectiva amb els pacients, familiars i cuidadors en els processos d'identificació del problema, avaluació, comunicació del diagnòstic i intervenció i seguiment psicològics. CE7. Formular hipòtesis de treball a la recerca i recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, aplicant el mètode científic. CE9. Dur a terme la feina des d'una perspectiva de la qualitat i la millor contínua, amb la capacitat autocrítica necessària per a un acompliment professional responsable. CE12. Conèixer en profunditat la naturalesa psicològica del comportament humà així com els factors socials i biològics que poden afectar-lo. CE13. Conèixer en profunditat la naturalesa psicològica dels trastorns del comportament humà. CE14. Conèixer en profunditat els factors biològics i psicosocials associats als problemes de salut i a la malaltia. CE15. Conèixer en profunditat els factors biològics i psicosocials associats als problemes de salut i a la malaltia, especialment els relacionats amb la salut mental. CE16. Conèixer amb profunditat els diversos models d'avaluació i intervenció en el camp de la Psicologia General Sanitària, així com les tècniques i procediments que se'n deriven per a l'abordatge dels trastorns del comportament i en els factors psicològics associats amb els problemes de salut. CE17. Planificar, dur a terme i, si s'escau, supervisar el procés d'avaluació psicològica del comportament humà i dels factors psicològics associats amb els problemes de salut per establir-ne l'avaluació.

Genèriques

- * CB8/CG2. Ser capaços d'integrar coneixements i d'enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, essent incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels propis coneixements i judicis en l'àmbit de la psicologia clínica i de la salut. CB10. Posseir les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una forma que haurà de ser, en gran mesura, autodirigida o autònoma. CG1. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la capacitat de resolució de problemes a entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinars) relacionats amb la seva àrea d'estudi.

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup 1

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Els continguts que es detallen a la memòria verificada del màster són: (1) Models d'avaluació i diagnòstic a psicologia de la salut: principals objectius i procediments d'avaluació i diagnòstic a psicologia de la salut, l'avaluació i el diagnòstic a psicologia de la salut, l'avaluació com a eina de vigilància i valoració de la intervenció (es correspondrien, bàsicament, amb els continguts dels temes 1 al 4) (2) Avaluació i diagnòstic dels factors psicosocials relacionats amb la salut i la malaltia física (es correspondrien bàsicament als continguts dels temes 9 i 10); (3) i (4) Avaluació i diagnòstic dels factors associats amb la salut mental i la psicopatologia en infants i adolescents i en adults. Avaluació i diagnòstic de trastorns psicopatològics específics en infants i adolescents i en adults (es correspondrien als temes 1 i als 5-8) i (5) Avaluació i diagnòstic neuropsicològic i d'aspectes relacionats amb la discapacitat (aquests continguts es veuran de manera transversal en els diferents temes).

Com hem dit abans, a l'apartat de contextualització de l'assignatura, els continguts temàtics específics s'han centrat de forma prioritària en uns temes i no en uns d'altres atenent a factors contextuals que considerem que ho fan desitjable i necessari.

Continguts temàtics

Mòdul A. MODELS D'AVALUACIÓ I DIAGNÒSTIC A PSICOLOGIA DE LA SALUT

1. Principals objectius i procediments d'avaluació i diagnòstic a psicologia de la salut. Cap a la convergència dels diversos enfocaments.

1.1 Els diversos objectius de l'avaluació psicològica clínica i el seu procés. Les anàlisis descriptives, diagnòstiques, funcionals i de valoració del canvi.

1.2. La selecció de procediments i tècniques d'avaluació en funció dels objectius.

1.3. L'entrevista clínica. 1.3.1. Objectius i funcions de l'entrevista clínica. Continguts bàsics de l'entrevista clínica general. 1.3.2. Entrevistes diagnòstiques estructurades: SCID, MINI Entrevista Neuropsiquiàtrica internacional, SCAN, CIDI, ADIS-5. Coneixement general dels seus continguts i entrenament específic en la utilització de la MINI i l'ADIS-5

1.4. El paper de l'observació, els autoregistes, les escales de valoració de símptomes i d'altres procediments en el procés d'avaluació psicològica clínica.

2. La necessitat d'una avaluació que consideri el pacient en termes dinàmics. Instruments i procediments per a l'avaluació del pacient / sistema. Estudis i models des d'aquesta perspectiva.

3. L'avaluació i el diagnòstic en el procés de derivació de tractament. Les relacions entre l'anàlisi funcional, classificacions diagnòstiques, models psicopatològics i derivació de tractament. Formulació clínica de cas

4. L'avaluació com a eina de vigilància i valoració de la intervenció. Les escales de valoració de símptomes i autoinformes generals per a la valoració de la salut i condicions associades: EQ-5D, GHQ, SCL... Les mesures d'avaluació dimensional al DSM-5. L'ús de mesures breus a

vigilància i de canvi durant la d'intervenció: les mesures de nivell 2 del DSM-5, PHQ, GAD-7, OASIS, ODSIS...

Mòdul B. OBJECTIUS BÀSICS I PRINCIPALS INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ PER A TRASTORNS PSICOPATOLÒGICS EN ADULTS

5. L'avaluació en els trastorns d'ansietat. Objectius bàsics de l'avaluació en els diversos moments del procés i principals mètodes i tècniques d'avaluació.

6. L'avaluació en els trastorns depressius i bipolars. Objectius bàsics de l'avaluació en els diversos moments del procés i principals mètodes i tècniques d'avaluació.

7. L'avaluació en els trastorns del comportament alimentari. Objectius bàsics de l'avaluació en els diversos moments del procés i principals mètodes i tècniques d'avaluació.

8. L'avaluació a l'esquizofrènia i trastorns psicòtics. Objectius bàsics de l'avaluació en els diversos moments del procés i principals mètodes i tècniques d'avaluació.

Mòdul C. AVALUACIÓ I DIAGNÒSTIC DE FACTORS PSICOSOCIALS RELACIONATS AMB LA SALUT I LA MALALTIA

9. Valoració d'estils de vida relacionats amb la salut i la malaltia: activitat física, dieta i consum de substàncies. Mesures de qualitat de vida

10. Valoració d'estressors, estrès percebut, condicions ambientals i socials associades amb els comportaments saludables, la salut i la malaltia.

Metodologia docent

Planificació de les sessions presencials.

Mòdul A. Tema 1. 23 i 30 de setembre, 7 d'octubre; Tema 2. 14 d'octubre; Tema 3 i 4. 21 d'octubre i part de dia 28 d'octubre; **Prova d'avaluació Mòdul A - èmfasi en l'entrevista clínica- 28 d'octubre**

Mòdul B. 1, 11 i 18 de novembre, 2 de desembre

Mòdul C. 9 i 16 de desembre;

Prova d'avaluació resta del mòdul A i mòduls B i C - 13 de gener

Activitats de treball presencial (1,6 crèdits, 40 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	classes teòriques mòdul A	Grup gran (G)	Presentació sintètica per part del professor, al principi de la majoria de les sessions presencials, dels aspectes més rellevants dels continguts de cada tema del mòdulA. Es dona per fet que l'alumne, abans de cada sessió presencial a partir de la segona, haurà fet la lectura dels materials corresponents al	5

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup 1

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			tema al qual es dedicarà la sessió, que són a la seva disposició a Aula Digital. Algunes d'aquestes sessions (que s'indiquen a l'apartat d'avaluació) s'iniciaran amb un control breu (amb diverses preguntes d'assaig restringit i/o d'elecció múltiple) per valorar si s'han fet les lectures i/o activitats indicades per al període intersessions	
Classes teòriques	classes teòriques mòduls B i C	Grup gran (G)	Presentació sintètica per per part del professor, al principi de la majoria de les sessions presencials, dels aspectes més rellevants dels continguts de cada tema del mòdul B. Es dona per fet que l'alumne, abans de cada sessió presencial a partir de la segona, haurà fet la lectura dels materials corresponents al tema al qual es dedicarà la sessió, que són a la seva disposició a Aula Digital. Algunes d'aquestes sessions (que s'indiquen a l'apartat d'avaluació) s'iniciaran amb un control breu (amb diverses preguntes d'assaig restringit i/o d'elecció múltiple) per valorar si s'han fet les lectures i/o activitats indicades per al període intersessions	5
Seminaris i tallers	Seminaris	Grup mitjà (M)	El gruix de les sessions presencials es dedicarà a la realització d'activitats diverses d'avaluació psicològica clínica dins l'aula (execució de tasques reals o simulades) i que podran tenir continuïtat com a part de la feina autònoma de l'alumne. S'atorgarà una atenció especial a (a) l'entrenament en l'entrevista clínica general i estructurada (centrant-nos bàsicament en l'ADIS-5 i la MINI), (b) la selecció, ús i interpretació d'escales de valoració de símptomes i (c) l'elaboració, ús i interpretació d'autoregistes per a problemes específics.	30

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Treball individual / resolució de casos - supòsits pràctics	Lectura dels documents que acompanyen cada mòdul / tema (vegeu el material disponible a Aula Digital). Preparació - realització de les tasques d'avaluació clínica programades. Com hem indicat abans, algunes de les sessions presencials (s'indiquen a l'apartat d'avaluació) s'iniciaran amb un control breu (amb diverses preguntes d'assaig restringit i/o d'elecció múltiple) per valorar si s'han fet les lectures i/o activitats indicades per al període intersessions	60

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació contempla a quatre elements: (a) un examen escrit per al mòdul A (25% de la qualificació), (b) un examen escrit per al mòdul B (25% de la qualificació), (c) el lliurament d'un informe escrit sobre les activitats pràctiques realitzades (35%) i (d) un control breu, a l'inici d'algunes sessions presencials, per valorar si s'han fet les lectures/activitats indicades per al període intersessions que permeti treure més profit de les sessions presencials i afavorir-hi la participació activa (15%). Això en el benentès que l'assistència a les sessions presencials (almenys a un 80%) és requisit previ per a l'avaluació de coneixements i destreses.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

classes teòriques mòdul A

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	Presentació sintètica per part del professor, al principi de la majoria de les sessions presencials, dels aspectes més rellevants dels continguts de cada tema del mòdul A. Es dona per fet que l'alumne, abans de cada sessió presencial a partir de la segona, haurà fet la lectura dels materials corresponents al tema al qual es dedicarà la sessió, que són a la seva disposició a Aula Digital. Algunes d'aquestes sessions (que s'indiquen a l'apartat d'avaluació) s'iniciaran amb un control breu (amb diverses preguntes d'assaig restringit i/o d'elecció múltiple) per valorar si s'han fet les lectures i/o activitats indicades per al període intersessions
Criteris d'avaluació	Examen amb preguntes obertes (entre tres i cinc,) sobre els continguts presentats al mòdul A. Relatiu, fonamentalment, al maneig de l'entrevista clínica general i de l'entrevista estructurada ADIS-5 (data de realització 28 d'octubre, 25% qualificació final)

Percentatge de la qualificació final: 25%

classes teòriques mòduls B i C

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	Presentació sintètica per part del professor, al principi de la majoria de les sessions presencials, dels aspectes més rellevants dels continguts de cada tema del mòdul B. Es dona per fet que l'alumne, abans de cada sessió presencial a partir de la segona, haurà fet la lectura dels materials corresponents al tema al qual es

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup 1

Modalitat	dedicarà la sessió, que són a la seva disposició a Aula Digital. Algunes d'aquestes sessions (que s'indiquen a l'apartat d'avaluació) s'iniciaran amb un control breu (amb diverses preguntes d'assaig restringit i/o d'elecció múltiple) per valorar si s'han fet les lectures i/o activitats indicades per al període intersessions
Críteris d'avaluació	Examen amb preguntes obertes (entre cinc i deu) sobre coneixements teòrics del temari i de resolució de supòsits pràctics sobre el procés i continguts d'avaluació a psicologia clínicadels mòduls B i C - i dels propis del mòdul A que també hi apliquen (data de realització 13 de gener, 25% qualificació final)
Percentatge de la qualificació final:	25%

Seminaris

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (no recuperable)
Descripció	El gruix de les sessions presencials es dedicarà a la realització d'activitats diverses d'avaluació psicològica clínicadins l'aula (execució de tasques reals o simulades) i que podran tenir continuïtat com a part de la feina autònoma de l'alumne. S'atorgarà una atenció especial a (a) l'entrenament en l'entrevista clínicageneral i estructurada (centrant-nos bàsicament en l'ADIS-5 i la MINI), (b) la selecció, ús i interpretació d'escalas de valoració de símptomes i (c) l'elaboració, ús i interpretació d'autoregistres per a problemes específics.
Críteris d'avaluació	S'ha de lliurar un informe sobre les activitats d'avaluació clínicarealitzades que es descriuen en detall a les guies corresponents disponibles a Aula Digital. Si l'informe no es lliura en temps (data i hora límit establerta) i forma (e.g. sobrepasant el límit d'espai o no respectant tipus de lletra i interlineat) la qualificació final de l'activitat serà de 0 (zero). L' informe ha de descriure el procés i resultat de l'entrevista clínicaduita a terme i la selecció, ús i interpretació d'instruments i procediments d'avaluació addicionals a l'entrevista. Aspectes formals (a) espai màxim 10 pàgines a un espai i mig, lletra tipus Times New Roman 12, marges no inferiors a 2,5 cm). S'ha de lliurar en format pdf al correu electrònic miquel.tortella@gmail.com . El nom del document ha de contenir els dos llinatges de l'autor amb el radical "informe 11587" separat del llinatge per un guió baix (e.g. tortella-feliu_informe11587.pdf) Data límit de lliurament: 9 de desembre
Percentatge de la qualificació final:	35%

Treball individual / resolució de casos - supòsits pràctics

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	Lectura dels documents que acompanyen cada mòdul / tema (vegeu el material disponible a Aula Digital). Preparació - realització de les tasques d'avaluació clínicaprogramades. Com hem indicat abans, algunes de les sessions presencials (s'indiquen a l'apartat d'avaluació) s'iniciaran amb un control breu (amb diverses preguntes d'assaig restringit i/o d'elecció múltiple) per valorar si s'han fet les lectures i/o activitats indicades per al període intersessions
Críteris d'avaluació	A les sessions presencials dels dies 30 de setembre, 21 d'octubre, 4, 11,18 i 2 de desembre farem un control breu (amb diverses preguntes d'assaig restringit i/o d'elecció múltiple) per valorar si s'han fet les lectures i/o

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	11587 - L'Avaluació i Diagnòstic en Psicologia de la Salut: Models i Factors Psi
Grup	Grup I

activitats indicades per al període intersessions i s'hi han adquirit uns coneixements mínims que permetin treure més profit del temps de presencialitat.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Per a cadascun dels temes disposaran, a Aula Digital, d'uns recursos bibliogràfics de referència. Bàsicament es tracta d'uns apunts elaborats pel professor responsable de l'assignatura per a la majoria dels temes, instruments d'avaluació i d'altres material complementaris (e.g. lectures addicionals). També és del tot recomanable la lectura del manual de Muñoz (2003) que es detalla a la bibliografia bàsica.

Bibliografia bàsica

- Muñoz, M. (2003). *Manual práctico de evaluación psicológica clínica*. Madrid: Síntesis.
- Apunts, instruments d'avaluació i material complementari disponible a la pàgina de l'assignatura a Aula Digital

Bibliografia complementària

- Bulbena, A., Berrios, G., & Fernández, P. (2003). *Medición clínica en psiquiatría y psicología*. Barcelona: Masson
- Caballo, V. (2005). *Manual para la evaluación clínica de los trastornos psicológicos. Estrategias de evaluación, problemas infantiles y trastornos de ansiedad*. Madrid: Pirámide, 2009.
- Caballo, V. (2006). *Manual para la evaluación clínica de los trastornos psicológicos. Trastornos de la edad adulta e informes psicológicos*. Madrid: Pirámide
- García-Portilla González, M.P., Bascarán Fernández, M.T., Sáiz Martínez, P.A., Parellada Redondo, M., Bousoño García, M. & Bobes García, J. (2015). *Banco de instrumentos básicos para la práctica de la psiquiatría clínica*. Majadahonda: CYESAN, 2015 (7a edició)
- Gutiérrez, T., Raich, R.M., Sánchez, D. & Deus, J. (2003). *Instrumentos e evaluación en Psicología de la Salud*. Madrid: Alianza.
- Haynes, S.N. & O'Brien, W.H. (2000). *Principles and practice of behavioral assesment*. New York: Kluwer Academic / Plenum Publishers
- Hunsley, J. & Mash, E. J. (2008). *A guide to assessments that work*. New York: Oxford University Press.
- Muñoz, M., Roa Álvaro, A., Pérez Santos, E., Santos-Olmo, A.B. & de Vicente, A. (2002). *Instrumentos de evaluación en salud mental*. Madrid: Pirámide.
- Vázquez, C. & Muñoz, M. (2003). *Entrevista diagnóstica de salud mental de adultos*. Madrid: Síntesis

Altres recursos

Vegeu material disponible a Aula Digital